II

(Nelegislatívne akty)

ROZHODNUTIA

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2021/27

zo 7. januára 2021

o žiadosti o registráciu európskej iniciatívy občanov s názvom „Iniciatíva občianskej spoločnosti za zákaz praktík hromadného biometrického sledovania“

[oznámené pod číslom C(2021) 32]

(Iba anglické znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/788 zo 17. apríla 2019 o európskej iniciatíve občanov ([1]), a najmä na jeho článok 6,

keďže:

(1) 15. októbra 2020 bola Komisii predložená žiadosť o registráciu európskej iniciatívy občanov s názvom „Iniciatíva občianskej spoločnosti za zákaz praktík hromadného biometrického sledovania“. Komisia 11. novembra 2020 poslala skupine organizátorov svoje posúdenie ([2]), že iniciatíva nemôže byť zaregistrovaná ako celok, pretože niektoré navrhnuté opatrenia nespĺňajú požiadavku stanovenú v článku 6 ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) 2019/788. Komisia bola vyzvaná, aby prijala odporúčanie Komisie, začala konania o porušení povinnosti a problematiku komplexne preskúmala, no v zmysle uvedeného nariadenia môže byť Komisia požiadaná len o predloženie návrhov právnych aktov Únie.

(2) Preto bola Komisii 7. decembra 2020 predložená zmenená verzia iniciatívy.

(3) Ciele zmenenej iniciatívy sú vyjadrené takto: „Vyzývame Európsku komisiu, aby prísne regulovala používanie biometrických technológií, aby sa zabránilo neprimeranému zasahovaniu do základných práv. Konkrétne žiadame Komisiu, aby v právnych predpisoch a v praxi zakázala nerozlišujúce či svojvoľne cielené používanie biometrických údajov, ktoré môže viesť k nezákonnému hromadnému sledovaniu. Verejné ani súkromné subjekty nesmú vyvíjať, zavádzať (ani skúšobne) ani používať tieto rušivé systémy, pokiaľ môžu viesť k zbytočnému alebo neprimeranému zasahovaniu do základných práv ľudí. Dokázalo sa, že používanie hromadného biometrického sledovania v členských štátoch a agentúrach EÚ viedlo k porušovaniu právnych predpisov EÚ o ochrane údajov a k neprimeranému obmedzeniu práv ľudí vrátane práva na súkromie, práva na slobodu prejavu, práva na protest

([1]) Ú. v. EÚ L 130, 17.5.2019, s. 55.
([2]) C(2020) 7869.

a práva na nediskrimináciu. Rozsiahle využívanie biometrického sledovania, profilovania a prediktívnej analýzy predstavuje hrozbu pre právny štát a naše najzákladnejšie slobody. V tejto európskej iniciatíve občanov preto vyzývame Komisiu, aby navrhla právny akt, ktorý v nadväznosti na všeobecné zákazy stanovené vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov ([3]) a v systéme LED ([4]) a v plnom súlade s nimi zabezpečí, aby sa v právnych predpisoch EÚ výslovne a špecificky zakázalo hromadné biometrické sledovanie."

(4) V prílohe sú uvedené ďalšie podrobné informácie o predmete, cieľoch a súvislostiach iniciatívy občanov a konštatuje sa v nej, že verejné, vnútroštátne a európske orgány presadzovania práva a súkromné subjekty čoraz viac využívajú biometrické údaje na identifikáciu alebo profilovanie ľudí vo verejných priestoroch, čo predstavuje „vo svojej podstate zbytočné a neprimerané zasahovanie do širokej škály základných práv vrátane práva na ochranu súkromia a údajov". V prílohe sa ďalej uvádza, že hoci „existujúci právny rámec EÚ objasňuje [...], že používanie biometrických údajov sa obmedzuje na to, čo je nevyhnutne potrebné vzhľadom na sledovaný legitímny cieľ, s výhradou zásady proporcionality [...] sa na tieto všeobecné zásady vzťahujú rozsiahle výnimky".

(5) Organizátori predložili k svojmu návrhu, aby Únia prijala právny akt a možné sprievodné opatrenia, ďalšie podkladové informácie, ako aj samotný návrh právneho aktu.

(6) Iniciatíva v znení zmien vyzýva Komisiu, aby predložila návrh právneho aktu s cieľom zakázať nerozlišujúce používanie biometrických údajov, ktoré môže viesť k hromadnému sledovaniu. Ako už Komisia naznačila organizátorom v posúdení z 11. novembra 2020, uvedený návrh by mohol vychádzať z článku 16 ods. 2 alebo článku 114 zmluvy alebo z oboch článkov v závislosti od toho, či by používanie biometrických údajov bolo zakázané alebo prísne regulované. Článok 16 ods. 2 zmluvy poskytuje právny základ právomoci Komisie navrhovať právne akty, ktoré sa vzťahujú na ochranu fyzických osôb, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, ako aj členskými štátmi pri výkone činností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti práva Únie, a pravidlá, ktoré sa vzťahujú na voľný pohyb takýchto údajov. Článok 114 zmluvy poskytuje Komisii právny základ, vďaka ktorému môže navrhovať opatrenia na aproximáciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré smerujú k vytváraniu a fungovaniu vnútorného trhu.

(7) Z uvedených dôvodov žiadna zo súčastí iniciatívy nie je zjavne mimo rámca právomocí Komisie predložiť návrh právneho aktu Únie na účely vykonávania zmlúv, ako sa požaduje v článku 6 ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) 2019/788.

(8) V prílohe k iniciatíve sa uvádzajú štyri možné sprievodné opatrenia. Keďže od Komisie sa v súvislosti so žiadnym z týchto opatrení nežiada predložiť návrh právneho aktu Únie, tieto opatrenia nespĺňajú podmienku stanovenú v článku 6 ods. 3 písm. c) nariadenia na to, aby boli zaregistrované ako súčasť predmetu iniciatívy. Tieto opatrenia teda nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto rozhodnutia o registrácii. Ak však Komisia posúdi ako vhodné prijať návrh právneho aktu v oblasti, na ktorú sa vzťahuje iniciatíva, mohla by zvážiť možnosť, že v takomto návrhu zohľadní niektoré z uvedených opatrení, konkrétne potrebu poskytnúť členským štátom usmernenia o vykonávaní jeho ustanovení, zapojenie orgánov na ochranu údajov do uplatňovania týchto ustanovení a obsah a zásady etických usmernení expertnej skupiny na vysokej úrovni pre umelú inteligenciu (AI HLEG) ([5]).

(9) Skupina organizátorov poskytla primerané dôkazy o tom, že spĺňa požiadavky stanovené v článku 5 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) 2019/788 a že v súlade s článkom 5 ods. 3 prvým pododsekom uvedeného nariadenia určila kontaktné osoby.

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

([4]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

([5]) https://ec.europa.eu/futurium/en/ai-alliance-consultation/guidelines

(10) Iniciatíva nepredstavuje zjavné zneužitie práva, nie je zjavne neopodstatnená alebo šikanujúca, ani nie je zjavne v rozpore s hodnotami Únie uvedenými v článku 2 Zmluvy o Európskej únii a právami zakotvenými v Charte základných práv Európskej únie.

(11) Na záver možno konštatovať, že iniciatíva s názvom „Iniciatíva občianskej spoločnosti za zákaz praktík biometrického hromadného sledovania“ spĺňa všetky požiadavky stanovené v článku 6 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/788, a preto by sa mala zaregistrovať,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Európska iniciatíva občanov s názvom „Iniciatíva občianskej spoločnosti za zákaz praktík hromadného biometrického sledovania“ sa registruje.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené skupine organizátorov európskej iniciatívy občanov s názvom „Iniciatíva občianskej spoločnosti za zákaz praktík biometrického hromadného sledovania“, ktorú zastupujú Diego Javier NARANJO BARROSO a Riccardo COLUCCINI v úlohe kontaktných osôb.

V Bruseli 7. januára 2021

Za Komisiu
Věra JOUROVÁ
podpredsedníčka